

Opgave 3 Het afsteken van vuurwerk met oud en nieuw

Bij deze opgave horen de teksten 5, 6 en 7 en tabel 1 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Het afsteken van vuurwerk hoort voor veel Nederlanders bij oud en nieuw. In 2015 heeft de traditie van het afsteken van consumentenvuurwerk met oud en nieuw een plaats gekregen op de Nationale Inventaris Immaterieel Cultureel Erfgoed in Nederland. De laatste jaren is de weerstand tegen het afsteken van consumentenvuurwerk echter toegenomen, onder andere vanwege de ongelukken die hierbij gebeuren en de schade die het oplevert.

Gebruik tekst 5.

- 2p 18 Leg uit dat uit tekst 5 blijkt dat het afsteken van consumentenvuurwerk tijdens de jaarwisseling een sociale institutie is. Gebruik in je uitleg:
- informatie uit tekst 5;
 - de omschrijving van het kernconcept sociale institutie.

Gebruik tekst 6, inclusief noot 1.

Er kunnen twee redenen worden onderscheiden waarom onveiligheid een politiek vraagstuk is. Een van de redenen is dat het verschaffen van veiligheid voor de burgers tot de basisfuncties van de staat wordt gerekend.

In tekst 6 is ook de andere reden te herkennen waarom het afsteken van vuurwerk door consumenten tijdens de jaarwisseling een politiek vraagstuk is.

- 2p 19 Leg uit welke **andere** reden te herkennen is in tekst 6. Gebruik in je uitleg een voorbeeld uit tekst 6, inclusief noot 1.

Gebruik tekst 6.

Criminaliteit is een relatief begrip.

- 2p 20
- Geef een omschrijving van het begrip criminaliteit.
 - Leg vervolgens uit dat uit tekst 6 blijkt dat criminaliteit een relatief begrip is. Gebruik in je uitleg een voorbeeld uit tekst 6.

In november 2017 heeft I&O Research in samenwerking met het blad Binnenlands Bestuur een online onderzoek uitgevoerd naar de standpunten en ervaringen van Nederlanders met betrekking tot vuurwerk. Er hebben 3.339 Nederlanders van 18 jaar en ouder aan het onderzoek deelgenomen. De deelnemers aan het onderzoek zijn geworven op basis van steekproeven en konden zich niet zelf aanmelden. Een sociaalwetenschappelijk onderzoek moet voldoen aan verschillende eisen, zoals de eis van betrouwbaarheid en de eis van generaliseerbaarheid.

- 2p **21** Leg uit aan welke **andere** eis van sociaalwetenschappelijk onderzoek moeilijk voldaan kan worden als mensen zichzelf kunnen aanmelden voor het online onderzoek naar de standpunten en ervaringen met betrekking tot vuurwerk. Gebruik in je antwoord:
- de naam en omschrijving van een eis die aan sociaalwetenschappelijk onderzoek gesteld wordt;
 - een eigen voorbeeld waarmee je laat zien dat aan deze eis moeilijk kan worden voldaan als mensen zichzelf kunnen aanmelden.

Gebruik tekst 7.

- 2p **22** Leg uit van welk kernconcept bij het hoofdconcept verandering het houden van een Stadsdialoog Vuurwerk zoals beschreven in tekst 7 een voorbeeld is. Gebruik in je uitleg:
- informatie uit tekst 7 waarin een kernconcept bij het hoofdconcept verandering te herkennen is;
 - de naam en omschrijving van dit kernconcept bij het hoofdconcept verandering.

*Je mag het kernconcept institutionalisering **niet** gebruiken.*

Gebruik tekst 7 en tabel 1.

De onderzoekers van I&O Research wilden weten hoe groot de bereidheid onder Nederlanders is om zelf aan een Stadsdialoog Vuurwerk deel te nemen.

- 3p **23**
- Formuleer op basis van regel 18 tot en met 21 van tekst 7 een hypothese over de bereidheid zelf deel te nemen aan een Stadsdialoog Vuurwerk, die te toetsen is met tabel 1. Doe dit door de volgende zin in te vullen: Hoe ..., hoe
 - Benoem de onafhankelijke en de afhankelijke variabele in de hypothese.
 - Leg uit of de hypothese op basis van de gegevens in tabel 1 bevestigd wordt of niet. Gebruik in je antwoord gegevens uit tabel 1.

In het rapport dat I&O Research over het onderzoek heeft uitgebracht, is een aantal antwoorden van mensen opgenomen op de vraag waarom mensen niet deelnemen aan een stads- of dorpsdialoog over vuurwerk en de jaarwisseling.

Twee antwoorden op deze vraag waren:

“De politiek beslist, die kies ik om namens mij besluiten te nemen.”

“Ik geef m’n stem één keer per vier jaar en dat is voldoende.”

- 1p 24 Leg uit welk kernconcept in deze uitspraken te herkennen is. Noem ook de naam van het gekozen kernconcept.

Opgave 3 Het afsteken van vuurwerk met oud en nieuw

tekst 5

Het afsteken van consumentenvuurwerk met oud en nieuw

Oudejaarsavond gaat aan weinig mensen in Nederland ongemerkt voorbij. Het meest hoor- en zichtbaar is wel het vuurwerk dat rond
5 middernacht wordt afgestoken. Rond dat tijdstip gaat menigeen naar buiten om te kijken naar het vuurwerk. Zo schieten we het oude jaar weg en heten we het nieuwe
10 welkom. Op de drie werkdagen voor 1 januari kunnen mensen bij een goedgekeurd verkooppunt Nederlands consumentenvuurwerk
15 kopen. De vuurwerk winkels staan deze laatste drie dagen vol met voornamelijk vaders en zonen die hun ‘buit’ komen ophalen. Het gekochte vuurwerk mag men zelf

afsteken op oudejaarsdag vanaf
20 18.00 uur tot 2.00 uur in de nieuwjaarsnacht. Het is gebruikelijk dat volwassenen vuurwerk op straat ‘voor de deur’ afsteken. Buren, vrienden en familie grijpen de
25 gelegenheid aan om elkaar een gelukkig nieuwjaar te wensen. Zo versterkt het afsteken van vuurwerk de sociale cohesie in de buurt. Het afsteken van vuurwerk door
30 particulieren staat ter discussie. De weerstand groeit vanwege de geluidsoverlast en de ongelukken die elk jaar weer gebeuren, vooral bij het afsteken van zwaar, illegaal
35 vuurwerk. (...)

bron: www.immaterieelerfgoed.nl, december 2017

tekst 6

Is de jaarwisseling nog wel een feestelijke gebeurtenis?

'Redelijk rustige' jaarwisseling

In de evaluaties van verschillende gemeenten van de laatste jaarwisseling (2016-2017) wordt
 5 geschreven over (...) een 'rustige jaarwisseling' of 'rustiger dan vorig jaar'. (...)
 Maar ondanks de 'rustige jaarwisseling' is er nog steeds sprake
 10 van 482 behandelingen van vuurwerkslachtoffers bij de Spoedeisende Hulp; 10 tot 15 miljoen schade aan gebouwen, spullen en auto's; milieugevolgen door te hoge
 15 concentraties fijnstof; meer dan 10.000 vuurwerk gerelateerde incidenten en branden; een toename van het zware verboden vuurwerk; 63 geweldsincidenten tegen de
 20 politie en 560 aanhoudingen door de politie. (...)

Zorgen over onze vuurwerktraditie

Vooralsen wijzen op de vuurwerkslachtoffers die iedere
 25 jaarwisseling vallen. (...) Zij vinden het afsteken van vuurwerk door consumenten te risicovol en onveilig. (...) In 2014 zijn onder anderen de oogartsen gestart met een
 30 vuurwerkmanifest¹⁾, waarin zij pleiten voor een verbod op

consumentenvuurwerk. (...)

Wetgeving over vuurwerk

De meeste lidstaten van de EU
 35 werken met vier categorieën vuurwerk: F1, F2, F3 en F4. Dit is het resultaat van een richtlijn van het Europees Parlement uit 2013 die lidstaten aanspoort om de wet- en
 40 regelgeving te harmoniseren. Echter, de lidstaten interpreteren de categorieën niet eenduidig. F4 is vrijwel overal verboden voor consumenten en mag alleen verkocht
 45 worden aan mensen met een speciale vergunning. Maar met betrekking tot categorie F2 en F3 zijn er in Nederland, België en Duitsland grote verschillen (met betrekking tot
 50 de hoeveelheid kruit). Ook zijn er verschillen met betrekking tot de periodes waarin het verkocht mag worden (...). (...) Polen heeft het meest liberale vuurwerkbeleid: het
 55 mag erg zwaar zijn en het hele jaar worden verkocht en afgestoken. Sommige lidstaten verbieden consumentenvuurwerk totaal (met uitzondering van F1). In Ierland en
 60 Roemenië mag geen vuurwerk worden afgestoken door consumenten.

bron: www.maatschappijenveiligheid.nl, 18 oktober 2017

noot 1 In dit manifest, dat een initiatief is van oogartsen en steun kreeg van vele (artsen)organisaties, staat dat zij de manier waarop oud en nieuw nu wordt gevierd niet in verhouding vinden staan tot alle ellende die het oplevert. Zij vinden dat alleen professionals vuurwerk mogen afsteken en pleiten voor een verbod op consumentenvuurwerk. Organisaties en particulieren worden ertoe opgeroepen dit manifest te ondertekenen. Eind 2017 hadden 1200 organisaties en 51.500 particulieren het manifest ondertekend.

tekst 7

Stadsdialoog Vuurwerk

In Enschede is dit jaar een Stadsdialoog Vuurwerk gehouden, waarbij inwoners konden meepraten over de omgang met vuurwerk en de beperking van overlast tijdens oud en nieuw. Bewoners hebben in verschillende groepen nagedacht over ideeën en oplossingen en deze besproken met professionals en de politiek. Uniek is dat de inwoners (die via loting waren gekozen) zelf

hebben gestemd over de voorstellen. De gemeenteraad neemt deze voorstellen in principe over. Zo komen er vuurwerkvrije zones in de stad en wordt er meer gedaan aan bewustwording en voorlichting. (...) Het overgrote deel van de Nederlanders (73 procent) vindt een dergelijke stadsdialoog een goed initiatief.

bron: ioresearch.nl, december 2017

tabel 1

	mening over Stadsdialoog Vuurwerk (n=3.339)		
	(heel) goed	(heel) slecht	weet ik niet
zelf deelnemen?			
Ja, zeker wel	10%	9%	0%
Ja, waarschijnlijk wel	30%	14%	6%
Nee, waarschijnlijk niet	36%	15%	24%
Nee, zeker niet	16%	59%	54%
Weet niet	9%	4%	15%

naar: ioresearch.nl, december 2017

Toelichting

In tabel 1 wordt de samenhang tussen de mening over een Stadsdialoog Vuurwerk en de bereidheid om zelf deel te nemen aan een Stadsdialoog Vuurwerk weergegeven. Uit de tabel valt bijvoorbeeld af te lezen dat 30% van de mensen die aangaven een Stadsdialoog Vuurwerk een (heel) goed initiatief te vinden, aangeeft waarschijnlijk wel bereid te zullen zijn om zelf ook deel te nemen aan een Stadsdialoog Vuurwerk. De percentages zijn afgerond op hele getallen.